

Ongenode horecagasten

Wie aan Horeca Nederland denkt, denkt aan gastvrijheid. Maar die gastvrijheid geldt niet alleen voor menselijke gasten. Ook dieren voelen zich tot de horeca aangetrokken want ook voor hen is daar volop voedsel en subtropische hotelaccommodatie te vinden. Die aantrekkelijkheid zorgt voor conflicten, maar met kennis van zaken kunnen veel problemen op een economische, duurzame en diervriendelijke manier worden voorkomen. Monitoring, inspecteren en instrueren is ook in de praktijk van de horeca beter dan genezen.

Die duurzame strategie werkt voor wespen en vrijmoedige vogels op het terras. Het geldt voor bedwantsen en faraomieren in hotelkamers. Het geldt voor ratten, muizen en vliegen die op afval afkomen. Broodkevers houden van voorraden. Kakkerlakken zijn tropische alleseters. Muggen ontwikkelen zich in vijvers, natte kruipruimten en dakgoten. De hinder en schade die al deze ongenode gasten veroorzaken, zijn niet altijd het gevolg van onhygiënische bedrijfsvoering. De oorzaken zijn meestal te vinden in onnadenkendheid en gebrek aan kennis van personeel, maar ook van gasten. Uiteraard moeten problemen toch wel worden opgelost en daarom grijpt men naar bestrijdingsmiddelen (biociden), maar met de toepassing van bestrijdingsmiddelen zijn kosten gemoeid. Daarbij komt nog dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de leefomgeving van mensen bepaald niet gezond is, zeker niet op plaatsen waar voedsel wordt bereid. Voorkomen is dus duurzamer en beter dan genezen. Het gebruik van bestrijdingsmiddelen is een laatste optie voor het geval het probleem acuut is of zeer hardnekkig blijft.

Buiten en binnen

De buitenkant van succesvolle hotels, restaurants en cafés moet er sfeervol en dus uitnodigend uitzien. Vijvers, gazons en bomen zorgen voor een parkachtige sfeer. Bloemrijke beplanting doet natuurlijk aan. Terrassen verhogen de aantrekkelijkheid. Dan zijn er buiten vaak nog parkeergelegenheden en opslagruimten te vinden. Buiten is de natuur de baas. Binnen zijn mensen heer en meesteres. Daarom is het heel wat makkelijker om dieren binnenshuis te weren dan buiten de deur. Maar ook hier geldt, dat we met kennis van zaken problemen kunnen verminderen. Bekend maakt namelijk bemind en zo kan met meer kennis ook de tolerantie toenemen. Er zijn gasten die bij het zien van een muisje op het terras klagend naar binnen rennen terwijl andere gasten geïnteresseerd buiten blijven. Hetzelfde geldt voor het gedrag van hippende mussen en brutale kauwen.

Wanneer de natuur bij ons binnen kan komen, hebben mensen daar meestal zelf voor gezorgd. Muggen bijvoorbeeld kunnen zich niet alleen ontwikkelen in vijvers buiten, maar ook binnen, in natte kruipruimten. Binnenshuis is volop en ook veilige schuil- en nestelgelegenheid te vinden. En voedsel. Natuurlijke vijanden ontbreken meestal, of het moeten spinnen zijn die vliegen vangen, of katten die op muizen jagen. Net zoals menselijke gasten kunnen ook horecadieren via de voordeur binnen-

Foto: Mike Brooks, KAD

komen en via die voordeur bereiken ze heel eenvoudig de bar, het restaurant, de keuken, de voorraadkast en de hotelkamers. Soms vliegen ze gewoon naar binnen via openstaande ramen of via de achterdeur. Horren voorkomen dat. Ratten komen nog wel eens via de riolering binnen wanneer een rioolbuis gebarsten is. Zo kunnen ze via kruipruimten en spouwmuren de bovenste verdiepingen bereiken. Vindingrijke ratten kunnen via het waterslot van toiletten letterlijk de badkamer binnenzwemmen. Dieren kunnen ook liftend binnenkomen. Leveranciers leveren niet zelden levende dieren af die verborgen zijn in voedingsmiddelen. Zo komen bijvoorbeeld broodkevers binnen. Dan zijn er de dieren die door de argeloze gasten zelf worden meegebracht. Bedwantsen die in koffers meeliften reizen van de ene hotelkamer naar de andere. Wereldwijd. De horeca rondom luchthavens kan ervan meespreken. Soms is mee-reizen in de zoom van een broek al voldoende om binnen te komen. Eipakketjes van kakkerlakken kunnen zo het restaurant bereiken en dan is de keuken niet ver meer. Veel plaagdieren zijn van (sub-)tropische oorsprong en vinden in onze gematigde streken precies de omstandigheden waar zij prijs op stellen. Lekker warm en vochtig, of juist koel en droog.

Zoogdieren

Ratten en muizen zijn cultuurvolgers, dus waar mensen leven, zijn ook ratten en muizen te vinden. Waar mensen leven is voedsel en zijn voedselresten in overvloed beschikbaar. Waar

mensen verblijven is ook schuil- en nestelgelegenheid te vinden. Problemen met knaagdieren kunnen dus eenvoudig worden voorkomen door bouwkundige wering en door hygiënische maatregelen. Bij hardnekkige problemen moeten rodenticiden worden toegepast. Dat is werk voor professionals. Ondeskundige toepassing leidt tot onnodig dierenleed en tot resistentie (zie pagina 8 en 9).

Molshopen kunnen gazonliefhebbers tot wanhoop brengen. Ook hier is wering beter dan bestrijding. De beste wering wordt bereikt door het aanbrengen van een ondergrondse omheining met gaas. Steenmarters nemen nogal eens intrek in schuren en op zolders, met name in het oosten en zuiden van ons land. Onder de motorkap van geparkeerde auto's kunnen ze voor elektrische storingen zorgen omdat ze kabels aanvreten. Katten, en vooral zwercatten, voelen zich aangetrokken tot restaurantafval en zwerven dus graag in de buurt van hore-

Foto: Albert Weijman, KAD

gelegenheden. Hygiëne en het niet voeren van katten kan problemen voorkomen. Ratten, muizen en spitsmuizen voelen zich bij ons thuis. Spitsmuizen wonen alleen maar binnen, maar eten hun insectenmaal buiten de deur. Ze kunnen aanzienlijke stankoverlast veroorzaken. Met bouwkundige wering kunnen de problemen verregaand worden opgelost en daarna worden voorkomen. Voor een deel bestaat wering uit regelmatig bouwkundig onderhoud met extra aandacht voor naden en kieren. Verder bestaat wering uit maatregelen die het onmogelijk maken dat (knaag)dieren binnendringen, zich van de ene naar de andere ruimten kunnen bewegen of schuil- en nestelplaatsen kunnen vinden. Via leidingkokers en via kruipruimten bijvoorbeeld. Muizen die zonder voedsel in een geïsoleerde ruimte verblijven zullen daar niet kunnen overleven.

Vogels

Ook vogels worden natuurlijk aangetrokken door voedsel. Daarom hippen mussen en kauwen graag rond in de buurt van terrassen waar ze nog wel eens worden gevoerd door dierenliefhebbers die de overlast daarmee ongewild in stand houden. Meeuwen zijn gek op vuilniszakken. Duiven nestelen graag in vensterbanken en vooral onder dakpannen en in bomen. Vervuiling is het gevolg. Insecten en mijten worden daar weer door aangetrokken. Wering met draden, gaas en pennen is hier het antwoord.

Insecten

Insecten kunnen ware plagen veroorzaken. Wespen, vliegen, muggen en mieren zijn daar beruchte voorbeelden van. Wespen en mieren komen vooral buiten voor. Het zijn nuttige insecten, die het aantal andere insecten binnen de perken houden. Later in het seizoen houden wespen vooral van zoetigheden omdat het aantal suiker-producerende larven in het nest afneemt. Limonade, appel-gebak en ijs. Dat zijn nu juist lekkernijen die op het terras worden geserveerd. Lokken met onjuist geplaatste vallen doen wat ze beloven. Wespen lokken. Niet doen dus. Tafelbladen met gemorste limonade trekken ook wespen aan. Schoonmaken voorkomt dat. Wespen moeten alleen dan worden bestreden, wanneer nesten zich dichtbij het terras of een hotelkamer bevinden. Dat bestrijden moet dan wel professioneel en dus afdoende gebeuren. Vliegen duiden vaak op nabij en onhygiënisch opgeslagen afval, of vee in de

buurt. Het antwoord is dan weer hygiëne. Muggen vertellen ons dat er stilstaand water in de buurt is. Een vijver bijvoorbeeld, waar muggenlarven zich kunnen ontwikkelen. Biologische bestrijding met vijvervissen, die muggenlarven graag consumeren, voorkomenoverlast.

Insecten kunnen natuurlijk ook naar binnen vliegen, zoals vliegen en muggen. Kamervliegen zijn echte alleseters en zijn mede daardoor cultuurvolgers geworden, net zoals ratten en muizen. Directe schade veroorzaken vliegen niet, maar wel zijn ze hinderlijk en kunnen ze ziekteverwekkers verspreiden. Ook fruitvliegjes zijn echte horecadieren. Hygiëne is de beste preventie. Insecten kunnen ook worden binnengebracht via leveranties, zoals soldaten ooit in de buik van een houten paard het zwaarbewaakte Troje binnenkwamen. Zo kunnen met leveranties allerlei voorraad insecten meeliften, zoals spekkevers, broodkevers en meelmotten. Internationale reizigers nemen onbewust tropische insecten mee naar binnen. Zo kunnen faraomieren, kakkerlakken en bedwantsen zich binnen de horeca vestigen en verspreiden. Huisdieren, met name honden, brengen niet zelden vlooiën mee. Stofzuigers zijn hun grootste vijanden en voorkomen een vlooiënplag. Motmuggen houden van onhygiënische toestanden rondom sanitair, afvoeren en riolen waar ze leven van rottend organisch materiaal. Vochtminnende insecten zoals zilvervisjes, maar ook pissebedden

houden van vochtige sanitaire ruimten en van kelders. Vocht bestrijden maakt het leven voor hen moeilijker.

Spinachtigen

Er bestaat geen gebouw waarbinnen geen spinnen leven. In een normaal hygiënisch huis leven er vele, vele honderden. Die aantallen kunnen enigszins worden ingeperkt door het beperken van schuilgelegenheid, dus van naden en kieren. Schadelijker voor de gezondheid zijn huisstofmijten, want 10% van de mensen is allergisch voor de uitwerpselen en ontwikkelen daardoor astma. Huisstofmijten komen overal voor waar stof is maar ze hebben een voorkeur voor matrassen. Daar is de temperatuur en de vochtigheidsgraad optimaal om zich te kunnen ontwikkelen. In bed vinden mijten voldoende voedsel in de vorm van menselijke huidschilfers. Mijten houden van mensen.

Foto: Mike Brooks, KAD

Onafhankelijk advies

Ongediertebestrijding is de traditionele naam die nog steeds veel wordt gebeden wanneer problemen met ongenode dieren moeten worden opgelost. Het begrip 'ongedierte' suggereert dat het om een groep van dieren gaat die niet tot de natuur behoort. Nadruk op bestrijding suggereert dat bestrijding een logische en eerste oplossing voor de problemen zou zijn. Het

Elke succesvolle actie vereist zorgvuldige determinatie van het betreffende dier, de analyse van schadebeelden en omstandigheden.

Met de nodige interesse en met gezond verstand kunnen de meeste problemen worden voorkomen wanneer de volgende richtlijnen serieus worden genomen:

1. Minimaliseer schuil- en nestelgelegenheid. Dicht kieren en gaten met de juiste materialen. Bezuinig niet op bouwkundig onderhoud.
2. Zorg voor regelmatige reiniging, inclusief dieptereiniging.
3. Garandeer optimale hygiëne in keukens, sanitaire ruimten en hotelkamers.
4. Maak voedselvoorraden onbereikbaar voor plaagdieren. Gebruik containers i.p.v. zakken.
5. Maak afval onbereikbaar voor plaagdieren, binnen en buiten.
6. Voorkom stilstaand water, in vijvers, goten, platte daken en in kruipruimten.
7. Voorkom een te hoge vochtigheidsgraad. Ventileer regelmatig, vooral in hotelkamers.
8. Laat complexe bestrijdingsacties uitvoeren door professionals.
9. Wanneer een bestrijding wordt uitgevoerd, volg dan altijd de aanwijzingen van het wettelijk gebruiksvoorschrift en de gebruiksaanwijzing op.

Het KAD kan bij complexe situaties en eventuele conflicten voor een onafhankelijk advies zorgdragen.